Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/1821

28.7.2026

# VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2026/1821

**z 27. júla 2026,**

**ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/1018, ktorým sa stanovuje zoznam s klasifikáciou udalostí v civilnom letectve, ktoré sa majú povinne hlásiť, pokiaľ ide o bezpilotné letecké systémy (UAS), udalosti v priestore U-space, udalosti podľa časti IS a vyňatie určitých udalostí bezpečnostnej ochrany letectva spod požiadaviek na povinné ohlasovanie**

**(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 a ktorým sa zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES a nariadenia Komisie (ES) č. 1321/2007 a (ES) č. 1330/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 4 ods. 5,

keďže:

(1) Podľa prvého pododseku článku 4 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 376/2014 sa od Komisie vyžaduje, aby prijala zoznam s klasifikáciou udalostí, na ktorý sa bude odkazovať v hláseniach o udalostiach v súlade so systémom povinného ohlasovania stanoveným v uvedenom nariadení a ktoré patria do kategórií uvedených v článku 4 ods. 1 uvedeného nariadenia.

(2) Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2015/1018 ([2]) sa stanovuje zoznam s klasifikáciou udalostí v civilnom letectve, ktoré si vyžadujú povinné hlásenie podľa nariadenia (EÚ) č. 376/2014.

(3) V hodnotení nariadenia (EÚ) č. 376/2014 ([3]), ktoré Komisia vykonala v roku 2020, sa dospelo k záveru, že hoci udalosti zahŕňajúce bezpilotné letecké systémy (ďalej len „UAS“) patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia, treba objasniť, čo predstavuje udalosti podliehajúce povinnému ohlasovaniu.

(4) V súčasnosti existujú dostatočné prevádzkové skúsenosti, pokiaľ ide o udalosti s UAS, na uľahčenie identifikácie potenciálnych závažných rizík pre bezpečnosť letectva a na určenie primeraných požiadaviek na ohlasovanie.

(5) Vzhľadom na technologické a prevádzkové rozdiely medzi UAS a lietadlami s posádkou by bolo potrebné zahrnúť samostatnú prílohu pre UAS, ktorá by sa venovala konkrétnym udalostiam súvisiacim s prevádzkou UAS, aby sa rozlišovali udalosti špecifické pre UAS a zároveň sa zachovala integrita existujúcich klasifikácií pre lietadlá s posádkou.

([1]) Ú. v. EÚ L 122, 24.4.2014, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/376/oj.

([2]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1018 z 29. júna 2015, ktorým sa stanovuje zoznam s klasifikáciou udalostí v civilnom letectve, ktoré sa majú povinne hlásiť podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 (Ú. v. EÚ L 163, 30.6.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/1018/oj).

([3]) Pracovný dokument útvarov Komisie – hodnotenie nariadenia (EÚ) č. 376/2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve [SWD(2021) 30 final], https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/aviation-safety-evaluation-confirms-continued-relevance-eu-rules-follow-procedures-following-safety-2021-02-18_en.

(6) Povinné ohlasovanie udalostí súvisiacich s prevádzkou UAS by sa malo obmedziť na prípady prevádzky UAS, ktoré predstavujú závažné riziko pre bezpečnosť letectva, v súlade s prístupom založeným na riziku stanoveným v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 ([4]). Podľa článku 56 ods. 1 a 5 uvedeného nariadenia má prevádzka UAS, ktorá si vyžaduje buď osvedčenie alebo vyhlásenie v súvislosti s projektovaním, inherentne vyšší rizikový profil z dôvodu zložitých prevádzkových prostredí, lietadiel s vyššou výkonnosťou alebo interakcií s prevádzkou letov s posádkou. Takéto prípady prevádzky UAS si vyžadujú povinné ohlasovanie udalostí súvisiacich s bezpečnosťou, aby sa zaistila identifikácia a zmiernenie rizík.

(7) Naopak prevádzka UAS, ktorá si nevyžaduje osvedčenie ani vyhlásenie, je vyňatá z ohlasovania udalostí. Týmto cieleným prístupom sa zabezpečuje, aby ohlasovacie povinnosti zostali primerané úrovni rizika a zároveň sa zachoval súlad s existujúcim rámcom Únie pre bezpečnosť letectva.

(8) Je dôležité zvážiť aj riziká v nových scenároch, ako je prevádzka UAS vo vzdušnom priestore U-space ([5]). Vzhľadom na rizikovú povahu prevádzky v priestore U-space, najmä v mestskom a husto osídlenom prostredí, by udalosti ako zrážka alebo strata kontroly mohli predstavovať významné ohrozenie bezpečnosti osôb a majetku na zemi, ako aj iných používateľov vzdušného priestoru. Očakávaný nárast prevádzky UAS v rámci U-space tieto riziká znásobuje, v dôsledku čoho je ohlasovanie stanovené v nariadení (EÚ) č. 376/2014 nevyhnutné na včasnú identifikáciu nebezpečenstva, zmiernenie rizika a predchádzanie nehodám a incidentom.

(9) V nariadení (EÚ) č. 376/2014 sa výslovne vyžaduje ohlasovanie niektorých udalostí súvisiacich s bezpečnostnou ochranou letectva, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť prevádzky. Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/1018 zahŕňa udalosti súvisiace s bezpečnostnou ochranou vo svojich prílohách. Nariadením Komisie (EÚ) 2026/247 ([6]) sa na úrovni EÚ stanovil mechanizmus a postup oznamovania, klasifikácie, spracúvania, uchovávania, ochrany, analýzy a agregácie informácií o incidentoch v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva, najmä pokiaľ ide o činy protiprávneho zasahovania. Vzhľadom na tento systém EÚ ohlasovania udalostí v oblasti bezpečnostnej ochrany sa uvažovalo o odstránení niektorých udalostí súvisiacich s bezpečnostnou ochranou letectva, ktoré sú lepšie riešené na úrovni bezpečnostných orgánov.

(10) Niektoré udalosti bezpečnostnej ochrany (napr. požiare, rušenia laserom) majú dôsledky ako pre bezpečnosť, tak aj pre bezpečnostnú ochranu a mali by sa ohlasovať bezpečnostným orgánom a orgánom bezpečnostnej ochrany podľa príslušných legislatívnych rámcov. Toto dvojaké ohlasovanie sa považuje za nevyhnutné, pretože pokiaľ by informácia bola nahlásená len z hľadiska bezpečnosti, mohlo by dôjsť k tomu, že nebude použitá na účely bezpečnostnej ochrany, pričom z hľadiska bezpečnostnej ochrany je nutné mať túto informáciu k dispozícii čo najskôr. Okrem toho sa v článku 15 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 376/2014 obmedzuje používanie údajov z ohlásených udalostí výlučne na zvyšovanie bezpečnosti a zakazuje sa ich poskytovanie iným osobám vrátane orgánov bezpečnostnej ochrany.

(11) Ohlasovanie hrozieb bombového útoku alebo únosov, udalostí súvisiacich s bezpečnostnou ochranou letiska a nedodržiavania pravidiel týkajúcich sa spojenia batožiny s cestujúcim podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2015/1018 by sa malo zachovať dovtedy, kým sa 1. januára 2028 nezačnú uplatňovať ustanovenia o oznamovaní udalostí v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva stanovené v bode 19 prílohy k nariadeniu (EÚ) 2026/247.

(12) Keďže incidenty informačnej bezpečnosti môžu ovplyvniť bežné a bezpečné fungovanie systémov, zariadení a digitálnej infraštruktúry, do zoznamu udalostí, ktoré sa majú hlásiť, boli pridané všeobecné udalosti v oblasti informačnej bezpečnosti.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj).

([5]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/664 z 22. apríla 2021 o regulačnom rámci pre priestor U-space (Ú. v. EÚ L 139, 23.4.2021, s. 161, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/664/oj).

([6]) Nariadenie Komisie (EÚ) 2026/247 z 2. februára 2026, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008, pokiaľ ide o špecifikácie národných programov kontroly kvality v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva (Ú. v. EÚ L, 2026/247, 3.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/247/oj).

(13) S cieľom zabezpečiť nepretržitú bezpečnú a spoľahlivú prevádzku systémov, zariadení a digitálnej infraštruktúry musia byť určité udalosti v oblasti informačnej bezpečnosti hlásené podľa rámca ohlasovania udalostí súvisiacich s bezpečnosťou. Hoci do tohto rozsahu pôsobnosti nepatria všetky udalosti v oblasti informačnej bezpečnosti (napr. zámerné útoky na kritické systémy a údaje), aj náhodné alebo neúmyselné incidenty (ako sú napadnutia malvérom, kompromitované informácie alebo údaje alebo narušenia systému spôsobené bezpečnostnými zlyhaniami) môžu predstavovať bezpečnostné riziká a opodstatňovať vyšetrovanie, aby sa zabránilo ich opätovnému výskytu. Preto bol doplnený široký a všeobecný odkaz na zachytenie takýchto udalostí bez normatívnych podrobností.

(14) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 127 nariadenia (EÚ) 2018/1139,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

*Článok 1*

Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/1018 sa mení takto:

1. Príloha I sa nahrádza prílohou I k tomuto nariadeniu.
2. Príloha II sa nahrádza prílohou II k tomuto nariadeniu.
3. Príloha III sa nahrádza prílohou III k tomuto nariadeniu.
4. Príloha IV sa nahrádza prílohou IV k tomuto nariadeniu.
5. Príloha V sa nahrádza prílohou V k tomuto nariadeniu.
6. Text uvedený v prílohe VI k tomuto nariadeniu sa dopĺňa ako príloha VI.

*Článok 2*

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 27. júla 2026

*Za Komisiu*
*predsedníčka*
Ursula VON DER LEYEN

*PRÍLOHA I*

*„PRÍLOHA I*

**UDALOSTI SÚVISIACE S PREVÁDZKOU LIETADLA S POSÁDKOU**

*Poznámka*: Poznámka: Táto príloha je štruktúrovaná tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

1. LETOVÁ PREVÁDZKA

1.1. **Príprava na let**

1. Použitie chybných údajov alebo chybné vloženie údajov do zariadenia na navigáciu alebo na výpočet výkonnostných charakteristík, čo ohrozuje alebo by mohlo ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Preprava alebo pokus o prepravu nebezpečného tovaru v rozpore s platnými právnymi predpismi vrátane nesprávneho označenia, balenia nebezpečného tovaru a manipulácie s ním.

1.2. **Príprava lietadla**

1. Nesprávny druh paliva/energie alebo znečistené palivo.
2. Nevykonané, nesprávne alebo nedostatočné odnámrazovanie/protinámrazové ošetrenie.

1.3. **Vzlet a pristátie**

1. Vybehnutie z rolovacej dráhy alebo zo vzletovej a pristávacej dráhy.
2. Skutočné alebo potenciálne vniknutie na rolovaciu alebo vzletovú a pristávaciu dráhu.
3. Vniknutie na plochu konečného priblíženia a vzletu.
4. Akýkoľvek prerušený vzlet.
5. Neschopnosť dosiahnuť požadovanú alebo očakávanú výkonnosť počas vzletu, prerušeného priblíženia na pristátie alebo pristátia.
6. Skutočný vzlet, priblíženie alebo pristátie alebo pokus o vzlet, priblíženie alebo pristátie s nesprávnou vzletovou alebo pristávacou konfiguráciou.
7. Náraz chvostom, krídlom alebo gondolou počas vzletu alebo pristávania.
8. Pokračovanie priblíženia aj napriek tomu, že nie sú dosiahnuté podmienky stabilizovaného priblíženia určeného leteckým prevádzkovateľom.
9. Pokračovanie prístrojového priblíženia pod publikované minimá bez požadovaného vizuálneho kontaktu.
10. Bezpečnostné alebo vynútené pristátie.
11. Krátke a dlhé pristátie.
12. Tvrdé pristátie.

1.4. **Všetky fázy letu**

1. Strata ovládateľnosti.
2. Neobvyklá poloha lietadla presahujúca obvyklý sklon pozdĺžnej osi, uhol náklonu alebo vzdušná rýchlosť, ktoré sú neprimerané daným podmienkam letu.
3. Nedodržanie povolenej letovej hladiny.
4. Aktivácia akejkoľvek signalizácie prekročenia letovej obálky vrátane výstrahy pred pádom, mechanického signalizátora varovania proti pádu („stick shaker“), alebo („stick pusher“) a automatických ochranných prvkov.
5. Neúmyselná odchýlka od zamýšľanej alebo pridelenej trate v rozsahu dvojnásobku požadovanej navigačnej výkonnosti alebo 10 námorných míľ, podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.
6. Prekročenie obmedzenia uvedeného v letovej príručke lietadla.
7. Prevádzka s nesprávne nastaveným výškomerom.

8. Udalosti ku ktorým došlo vplyvom náporu výstupných plynov motora alebo rotorového a vrtuľového prúdu, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

9. Nesprávna interpretácia automatického režimu alebo akejkoľvek informácie z pilotnej kabíny určenej pre letovú posádku, ktorá ohrozuje alebo by mohla ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

1.5. **Iné typy udalostí**

1. Neúmyselné uvoľnenie nákladu alebo iného externe prepravovaného zariadenia.

2. Strata situačného povedomia (vrátane povedomia o prostredí, móde a systéme, priestorovej dezorientácie a povedomia o časovom horizonte).

3. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.

2. TECHNICKÉ UDALOSTI

2.1. **Konštrukcia a systémy**

1. Strata ktorejkoľvek časti konštrukcie lietadla počas letu.

2. Výpadok systému.

3. Výpadok záložného systému.

4. Únik akejkoľvek kvapaliny, ktorého následkom je nebezpečenstvo požiaru alebo možná nebezpečná kontaminácia konštrukcie lietadla, systémov alebo vybavenia, alebo ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

5. Poruchy alebo poškodenie palivového systému, ktoré mali vplyv na dodávku a/alebo rozvod paliva.

6. Funkčná porucha alebo chyba ktoréhokoľvek indikátora systému, ak vedie k chybnému zobrazovaniu údajov pre posádku.

7. Nesprávne fungovanie ovládania riadenia lietadla, ako napr. asymetrické alebo zaseknuté/zablokované riadenie lietadla [napríklad: vztlakové zariadenia (pristávacie klapky/sloty), zariadenia pre zvýšenie aerodynamického odporu (spojlery), polohové riadenie lietadla (krídelká, výškové kormidlá, smerové kormidlo)].

2.2. **Pohonné jednotky (vrátane motorov, vrtúľ a rotorových systémov) a pomocné energetické jednotky (APU)**

1. Zlyhanie alebo významná funkčná porucha ktorejkoľvek časti alebo riadenia vrtule, rotora alebo pohonnej jednotky.

2. Poškodenie alebo zlyhanie hlavného/chvostového rotora alebo prevodu a/alebo ekvivalentných systémov.

3. Vysadenie alebo vynútené vypnutie ktoréhokoľvek motora alebo APU počas letu, [napríklad: prevádzka s predĺženým časom letu na náhradné letisko (EDTO), zoznam minimálneho vybavenia (MEL)].

4. Prekročenie prevádzkových obmedzení motora vrátane prekročenia otáčok alebo nemožnosti regulovať otáčky ktoréhokoľvek komponentu rotujúceho vysokou rýchlosťou (napr.: APU, vzduchový štartér, klimatizácia, vzduchom poháňané pomocné turbíny, vrtuľa alebo rotor).

5. Zlyhanie alebo porucha ktorejkoľvek časti motora, pohonnej jednotky, APU alebo prevodu, ktoré majú jeden alebo viac týchto následkov:

   a) systém reverzného ťahu nefunguje podľa pokynov;

   b) nemožnosť regulácie výkonu, ťahu alebo otáčok (otáčok za minútu);

   c) nezachytenie uvoľnených častí/odštiepených úlomkov.

3. INTERAKCIA S LETECKÝMI NAVIGAČNÝMI SLUŽBAMI (ANS) A MANAŽMENTOM LETOVEJ PREVÁDZKY (ATM)

1. Nebezpečné povolenie riadenia letovej prevádzky (ATC).

2. Dlhodobá strata spojenia so stanovišťom letovej prevádzkovej služby (ATS).

3. Vzájomne si odporujúce pokyny od rôznych stanovíšť letových prevádzkových služieb, ktorých následkom by mohlo byť zníženie rozstupov.

4. Nesprávny výklad rádiovej komunikácie, ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

5. Úmyselné odchýlenie sa od pokynov riadenia letovej prevádzky, ktoré ohrozuje alebo by mohlo ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

6. Stret s bezpilotným lietadlom počas preletu cez vzdušný priestor U-Space ([1]).

4. NÚDZOVÉ SITUÁCIE A INÉ KRITICKÉ SITUÁCIE

1. Každá udalosť vedúca k vyhláseniu stavu núdze (volanie ‚MAYDAY') alebo stavu naliehavosti (‚PAN').

2. Každé horenie, roztavenie, dym, splodiny, elektrický oblúk, prehriatie, požiar alebo výbuch.

3. Znečistený vzduch v pilotnej kabíne alebo v priestore pre cestujúcich, ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

4. Neuplatnenie správneho postupu pri mimoriadnych situáciách alebo núdzového postupu letovou alebo palubnou posádkou pri riešení núdzovej situácie.

5. Použitie akéhokoľvek núdzového vybavenia alebo postupu pri mimoriadnych situáciách, ktoré ovplyvňuje výkonnosť počas letu alebo pri pristávaní.

6. Zlyhanie akéhokoľvek núdzového alebo záchranného systému alebo zariadenia, ktoré ohrozuje alebo by mohlo ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

7. Neovládateľný pretlak v priestore pre cestujúcich.

8. Kriticky nízke množstvo paliva/energie alebo množstvo paliva/energie na letisku pristátia, ktoré je nižšie než požadovaná hodnota konečnej zálohy paliva/energie.

9. Každé použitie kyslíkového vybavenia posádky členmi posádky lietadla.

10. Strata zdravotnej spôsobilosti ktoréhokoľvek člena letovej alebo palubnej posádky, ktorá má za následok zníženie počtu členov posádky na palube pod minimálny povolený počet členov posádky.

11. Únava posádky, ktorá ovplyvňuje alebo by mohla ovplyvniť jej schopnosť bezpečne vykonávať jej letové povinnosti.

5. VONKAJŠIE PROSTREDIE A METEOROLÓGIA

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s iným lietadlom, zemou alebo prekážkou ([2]) na zemi alebo vo vzduchu.

2. Palubný protizrážkový systém, signál na vyhnutie (ACAS RA).

3. Aktivácia skutočného varovania systému na vyhnutie sa zrážke na zemi, napríklad systému signalizácie nebezpečnej blízkosti terénu (GPWS)/systému uvedomenia si terénu a výstrahy (TAWS).

4. Zrážka s voľne žijúcimi živočíchmi vrátane zrážky s vtákom.

5. Poškodenie cudzím predmetom/úlomky (FOD).

6. Náhle zhoršené podmienky povrchu vzletovej a pristávacej dráhy.

7. Nárazy turbulencie v úplave.

8. Rušenie lietadla strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) ([3]) alebo podobnými prostriedkami.

9. Zásah bleskom, ktorý spôsobil poškodenie lietadla alebo stratu alebo poruchu ktoréhokoľvek systému lietadla.

10. Prelet krupobitím s následkom poškodenia lietadla alebo straty alebo poruchy ktoréhokoľvek systému lietadla.

([1]) V súlade s článkom 2 bodom 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2021/664 je ‚«vzdušný priestor U-space» zemepisná oblasť UAS určená členskými štátmi, v ktorej sa prevádzka UAS povoľuje len s podporou služieb U-space'.

([2]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.

([3]) V súlade s článkom 3 bodom 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/945 z 12. marca 2019 o bezpilotných leteckých systémoch a o prevádzkovateľoch bezpilotných leteckých systémov z tretích krajín (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/945/oj), ‚bezpilotný letecký systém («UAS») je bezpilotné lietadlo v zmysle článku 3 bodu 30 nariadenia (EÚ) 2018/1139 a jeho riadiaca a monitorovacia jednotka'.

11. Prelet silnou turbulenciou alebo akýkoľvek iný prelet s následkom zranenia osôb na palube, alebo nevyhnutnosťou ‚kontroly lietadla po turbulencii'.

12. Prelet strihom vetra alebo búrkou, ktorý ohrozil alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

13. Výskyt námrazy spôsobujúci ťažkosti s ovládaním lietadla, poškodenie lietadla, alebo stratu alebo poruchu ktoréhokoľvek systému lietadla.

14. Prelet sopečným popolom.

6. BEZPEČNOSTNÁ OCHRANA

1. Ťažkosti pri kontrole opitých, násilníckych alebo neprispôsobivých cestujúcich.

2. Odhalenie čiernych pasažierov.

3. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).

4. Hrozba bombového útoku alebo únos (platné do 31. decembra 2027)."

*PRÍLOHA II*

*„PRÍLOHA II*

**UDALOSTI SÚVISIACE S TECHNICKÝMI PODMIENKAMI, ÚDRŽBOU A OPRAVOU LIETADIEL**

*Poznámka*: Udalosti uvedené v tejto prílohe sú relevantné aj pre UAS, v prípade ktorých sa podľa článku 56 ods. 1 a 5 nariadenia (EÚ) 2018/1139 vyžaduje osvedčenie alebo vyhlásenie v súvislosti s projektovaním.

1. VÝROBA

Výrobky, časti alebo zariadenia, ktoré výrobná organizácia uviedla do prevádzky, s odchýlkami od príslušných konštrukčných údajov, ktoré by mohli viesť k potenciálne nebezpečnému stavu a ktoré boli identifikované držiteľom typového osvedčenia alebo držiteľom schválenia konštrukcie.

2. KONŠTRUKCIA

Každé zlyhanie, funkčná porucha, chyba alebo iná udalosť týkajúca sa výrobku, časti alebo zariadenia, ktoré majú alebo by mohli mať za následok vznik nebezpečného stavu.

*Poznámka*: Tento zoznam sa vzťahuje na udalosti, ku ktorým došlo na výrobku, časti, zariadení alebo riadiacej a monitorovacej jednotke (CMU) ([1]), na ktoré sa vzťahuje typové osvedčenie, obmedzené typové osvedčenie, doplnkové typové osvedčenie, Európske technické štandardné schválenie (ETSO), schválenie postupu väčšej opravy alebo akékoľvek iné relevantné schválenie alebo vyhlásenie vydané v súlade s nariadením Komisie (EÚ) č. 748/2012 ([2]).

3. ÚDRŽBA A RIADENIE ZACHOVANIA LETOVEJ SPÔSOBILOSTI

1. Vážne poškodenie konštrukcie (napríklad: trhliny, trvalá deformácia, delaminácia, uvoľnenie, spálenie, nadmerné opotrebenie alebo korózia) zistené počas údržby lietadla alebo jeho komponentov.

2. Vážny únik alebo kontaminácia kvapalín (napríklad: hydraulickej kvapaliny, paliva, oleja, plynu alebo iných kvapalín).

3. Zlyhanie alebo funkčná porucha ktorejkoľvek časti motora alebo pohonnej jednotky a/alebo prevodu, ktoré majú jeden alebo viac týchto následkov:

   a) nezachytenie uvoľnených častí/odštiepených úlomkov;

   b) poškodenie štruktúry uloženia motora.

4. Poškodenie, zlyhanie alebo poruchy vrtule, ktoré by mohli viesť k oddeleniu vrtule alebo ktorejkoľvek jej väčšej časti počas letu a/alebo k funkčnej poruche ovládania vrtule.

5. Poškodenie, zlyhanie alebo porucha prevodovky/upevnenia hlavného rotora, ktoré by mohli viesť k oddeleniu rotora počas letu a/alebo k funkčnej poruche ovládania rotora.

6. Významná funkčná porucha systému alebo zariadenia kritického pre bezpečnosť vrátane núdzového systému alebo zariadenia počas testovania údržby alebo zlyhanie aktivácie týchto systémov po údržbe vrátane CMU.

7. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).

8. Nesprávna montáž alebo inštalácia komponentov lietadla alebo CMU zistená počas kontroly alebo testu, ktoré neboli určené na tento konkrétny účel.

([1]) V súlade s článkom 3 bodom 38 delegovaného nariadenia (EÚ) 2019/945 je ‚riadiaca a monitorovacia jednotka («CMU») vybavenie na diaľkové ovládanie a monitorovanie bezpilotného lietadla v zmysle článku 3 bodu 32 nariadenia (EÚ) 2018/1139‘.

([2]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a osvedčovania z hľadiska ochrany životného prostredia alebo vyhlásenia o súlade lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí, zariadení, riadiacich a monitorovacích jednotiek a komponentov riadiacich a monitorovacích jednotiek, ako aj požiadavky na spôsobilosť projekčných a výrobných organizácií (Ú. v. EÚ L 224, 21.8.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

9. Nesprávne posúdenie závažného nedostatku alebo závažné nedodržanie zoznamu minimálneho vybavenia a postupov uvedených v technickom denníku.

10. Vážne poškodenie prepojovacieho systému elektrického vedenia (EWIS).

11. Akákoľvek porucha kriticky dôležitej časti s obmedzenou životnosťou, ktorá si vyžaduje vyradenie z prevádzky pred uplynutím doby životnosti.

12. Používanie výrobkov, nenainštalovaného vybavenia, súčastí alebo materiálov neznámeho alebo podozrivého pôvodu alebo prevádzky neschopných kľúčových súčastí.

13. Zavádzajúce, nesprávne alebo nedostatočné príslušné údaje o údržbe alebo postupoch, ktoré by mohli viesť k závažným chybám pri údržbe, vrátane jazykových problémov.

14. Nesprávne riadenie alebo uplatňovanie obmedzení údržby lietadiel, postupov alebo plánovanej údržby vrátane údržby CMU.

15. Uvoľnenie lietadla alebo CMU z údržby do prevádzky v prípade akéhokoľvek nesúladu s požiadavkami, ktoré ohrozuje bezpečnosť letu.

16. Vážne poškodenie lietadla, časti alebo CMU spôsobené počas činností údržby v dôsledku nesprávnej údržby alebo používania nevhodnej alebo prevádzky neschopnej mobilnej techniky, ktoré si vyžaduje ďalšie zásahy údržby.

17. Zistenie udalostí týkajúcich sa horenia, roztavenia, dymu, elektrického oblúka, prehriatia alebo požiaru.

18. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť vrátane únavy personálu priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.

19. Významná funkčná porucha, nedostatočná spoľahlivosť alebo opakujúci sa problém s kvalitou letového zapisovania, ktoré ovplyvňujú systém letového zapisovača (napríklad systém zapisovača letových údajov, systém zapisovania dátového spojenia alebo systém zapisovača zvuku v kabíne) alebo nedostatok informácií potrebných na zabezpečenie prevádzkyschopnosti systému letového zapisovača vrátane tých, ktoré sú nainštalované v CMU.

20. Použitie alebo potenciálne použitie neschválenej konfigurácie alebo inštalácie CMU.“

*PRÍLOHA III*

*„PRÍLOHA III*

**UDALOSTI SÚVISIACE S LETECKÝMI NAVIGAČNÝMI SLUŽBAMI A ZARIADENIAMI**

*Poznámka*: Poznámka: Táto príloha je štruktúrovaná tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

1. UDALOSTI TÝKAJÚCE SA LIETADLA

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, medzi lietadlom a iným lietadlom alebo UAS, terénom alebo prekážkou ([1]) na zemi alebo vo vzduchu, vrátane takmer riadeného letu do terénu („near CFIT“).
2. Porušenie minimálnych rozstupov ([2]).
3. Nedostatočný rozstup ([3]).
4. Palubný protizrážkový systém, signál na vyhnutie (ACAS RA).
5. Zrážka s voľne žijúcimi živočíchmi vrátane zrážky s vtákom.
6. Vybehnutie z rolovacej dráhy alebo zo vzletovej a pristávacej dráhy.
7. Skutočné alebo potenciálne vniknutie na rolovaciu alebo vzletovú a pristávaciu dráhu.
8. Vniknutie na plochu konečného priblíženia a vzletu.
9. Odchýlka lietadla od povolenia alebo pokynov riadenia letovej prevádzky (ATC).
10. Odchýlka lietadla od platných predpisov manažmentu letovej prevádzky (ATM):
    a) odchýlka lietadla od platných zverejnených postupov ATM;
    b) narušenie vzdušného priestoru vrátane neoprávneného vniknutia do vzdušného priestoru;
    c) odchýlka od platných predpisov pre prepravu a prevádzku vybavenia lietadla v súvislosti s ATM.
11. Vniknutie lietadla s posádkou do aktívneho vzdušného priestoru U-space určeného v rámci riadeného vzdušného priestoru.
12. Udalosti súvisiace so zámenou volacích znakov.

2. ZHORŠENIE ALEBO ÚPLNÝ VÝPADOK SLUŽIEB ALEBO FUNKCIÍ

1. Neschopnosť poskytovať služby ATM alebo vykonávať funkcie ATM:
    a) neschopnosť poskytovať letové prevádzkové služby alebo vykonávať funkcie letových prevádzkových služieb;
    b) neschopnosť poskytovať služby riadenia vzdušného priestoru alebo vykonávať funkcie riadenia vzdušného priestoru;
    c) neschopnosť poskytovať služby manažmentu toku letovej prevádzky a kapacity alebo vykonávať funkcie manažmentu toku letovej prevádzky a kapacity.
2. Neschopnosť poskytnúť alebo vykonať dynamickú zmenu usporiadania vzdušného priestoru U-space (DAR).
3. Chýbajúce alebo značne nepresné, nečitateľné, neadekvátne alebo zavádzajúce informácie od ktorejkoľvek podpornej služby ([4]) vrátane informácií, ktoré sa týkajú nevhodných podmienok povrchu vzletovej a pristávacej dráhy.

([1]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.
([2]) Toto sa vzťahuje na situáciu, pri ktorej sa nedodržia predpísané minimálne rozstupy medzi lietadlami alebo medzi lietadlami a vzdušným priestorom, na ktorý sú predpísané minimálne rozstupy.
([3]) Ak nie sú predpísané minimálne rozstupy, ide o situáciu, pri ktorej sa odstup lietadiel považoval za príliš tesný na to, aby dokázali piloti zabezpečiť bezpečný odstup.
([4]) Napríklad: letová prevádzková služba (ATS), automatická informačná služba v koncovej riadenej oblasti (ATIS), meteorologické služby, navigačné databázy, mapy, grafy, letecká informačná služba (AIS), príručky.

4. Zlyhanie komunikačnej služby.
5. Zlyhanie prehľadovej služby.
6. Zlyhanie funkcie alebo služby spracovania a šírenia dát.
7. Zlyhanie navigačnej služby.
8. Zlyhanie bezpečnostnej ochrany systému ATM, ktoré malo alebo by mohlo mať priamy negatívny dosah na bezpečné poskytovanie služieb.
9. Značné preťaženie sektora/pracovnej pozície v oblasti letových prevádzkových služieb vedúce k potenciálnemu zhoršeniu poskytovania služieb.
10. Nesprávny príjem alebo výklad dôležitých správ rádiovej komunikácie vrátane nedostatočného porozumenia používaného jazyka, ak to malo alebo by mohlo mať priamy negatívny dosah na bezpečné poskytovanie služieb.
11. Dlhodobá strata spojenia s lietadlom alebo s iným stanovišťom ATS.

3. INÉ UDALOSTI

1. Vyhlásenie stavu núdze (volanie „MAYDAY“) alebo stavu naliehavosti („PAN“).
2. Významné vonkajšie rušenie zariadení leteckých navigačných služieb [napríklad rozhlasové stanice vysielajúce v pásme FM, ktoré rušia systém zariadení na presné prístrojové priblíženie a pristátie (ILS), VHF všesmerový rádiomaják (VOR) a rádiovú komunikáciu].
3. Rušenie lietadla, stanovišťa ATS alebo prenosu rádiovej komunikácie, a to vrátane rušenia so strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) alebo podobnými prostriedkami.
4. Vypúšťanie paliva počas letu.
5. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).
6. Únava, ktorá ovplyvňuje alebo môže ovplyvniť schopnosť bezpečného vykonávania leteckej navigácie alebo povinností súvisiacich s leteckou dopravou.
7. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.
8. Hrozba bombového útoku alebo únos (platné do 31. decembra 2027).“

*PRÍLOHA IV*

*„PRÍLOHA IV*

**UDALOSTI SÚVISIACE S LETISKAMI A SLUŽBAMI POZEMNEJ OBSLUHY**

1. RIADENIE BEZPEČNOSTI LETISKA

*Poznámka*: Tento oddiel je štruktúrovaný tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

1.1. **Udalosti súvisiace s lietadlami a prekážkami**

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, medzi lietadlom a iným lietadlom, terénom alebo prekážkou ([1]) na zemi alebo vo vzduchu.
2. Zrážka s voľne žijúcimi živočíchmi vrátane zrážky s vtákom.
3. Vybehnutie z rolovacej dráhy alebo zo vzletovej a pristávacej dráhy.
4. Skutočné alebo potenciálne vniknutie na rolovaciu alebo vzletovú a pristávaciu dráhu.
5. Vniknutie na plochu konečného priblíženia a vzletu alebo zídenie z nej.
6. Pohyb lietadla alebo vozidla na pohybovej ploche letiska v rozpore s povolením, pokynmi alebo obmedzením (napríklad: pohyb na nesprávnej vzletovej a pristávacej dráhe, rolovacej dráhe alebo časti letiska s obmedzeným prístupom).
7. Cudzie teleso na pohybovej ploche letiska, ktoré ohrozuje alebo by mohlo ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
8. Prítomnosť prekážok, ktoré nie sú uverejnené v leteckej informačnej príručke (AIP) alebo v oznámení pre pracovníkov zabezpečujúcich leteckú prevádzku (NOTAM) a/alebo ktoré nie sú riadne označené alebo osvetlené, na letisku alebo v okolí letiska.
9. Kontakt s vozidlom, zariadením alebo osobou pri vytláčaní (‚push-back‘) alebo výjazde vlastným pohonom (‚power-back‘) alebo pri rolovaní.
10. Cestujúci alebo neoprávnená osoba ponechaná bez dozoru na odbavovacej ploche.
11. Vplyvy náporu tryskového, rotorového alebo vrtuľového prúdu.
12. Vyhlásenie stavu núdze (volanie ‚MAYDAY‘) alebo stavu naliehavosti (‚PAN‘).

1.2. **Zhoršenie alebo úplný výpadok služieb alebo funkcií**

1. Strata alebo zlyhanie komunikácie medzi:
   a) personálom letiska, vozidla, alebo iným pozemným personálom a stanovišťom letových prevádzkových služieb alebo stanovišťom služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche;
   b) stanovišťom služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche a lietadlom, vozidlom alebo stanovišťom letových prevádzkových služieb.
2. Významné zlyhanie, nesprávna činnosť alebo porucha vybavenia letiska alebo systému, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť lietadlo alebo osoby na palube.
3. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).
4. Závažné nedostatky osvetlenia, horizontálneho alebo vertikálneho značenia letiska.
5. Zlyhanie letiskového systému núdzového varovania.
6. Záchranné a protipožiarne služby, ktoré nie sú dostupné v súlade s príslušnými požiadavkami.

([1]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.

1.3. **Iné udalosti**

1. Požiar, dym, výbuchy letiskového zariadenia v blízkosti letiska a letiskového vybavenia, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Neoprávnené prípady prevádzky UAS na letisku alebo v jeho okolí, ktoré ohrozujú alebo môžu ohroziť bezpečnú prevádzku lietadla.
3. Nenahlásenie významnej zmeny prevádzkových podmienok na letisku, ktorá ohrozuje alebo by mohla ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
4. Nevykonané, nesprávne alebo nedostatočné odnámrazovanie/protinámrazové ošetrenie.
5. Rozliatie značného množstva pohonných látok pri tankovaní.
6. Natankovanie kontaminovaného alebo nesprávneho druhu paliva/energie alebo iných dôležitých kvapalín (vrátane kyslíka, dusíka, oleja a pitnej vody).
7. Neschopnosť zvládnuť nevhodné podmienky na povrchu vzletovej a pristávacej dráhy.
8. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.
9. Udalosti súvisiace s bezpečnosťou letiska (napríklad: neoprávnený vstup, sabotáž, hrozba bombového útoku) (platné do 31. decembra 2027).

2. POZEMNÁ OBSLUHA LIETADLA

*Poznámka:* Tento oddiel je štruktúrovaný tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

2.1. **Udalosti súvisiace s lietadlami a letiskom**

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, medzi lietadlom a iným lietadlom, terénom alebo prekážkou ([2]) na zemi alebo vo vzduchu.
2. Vniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu alebo rolovaciu dráhu.
3. Vybehnutie zo vzletovej a pristávacej dráhy alebo z rolovacej dráhy.
4. Značná kontaminácia konštrukcie lietadla, systémov alebo zariadení, spôsobená prepravou batožiny, poštových zásielok alebo nákladu.
5. Kontakt s vozidlom, zariadením alebo osobou pri vytláčaní (‚push-back‘) alebo výjazde vlastným pohonom (‚power-back‘) alebo pri rolovaní.
6. Cudzie teleso na pohybovej ploche letiska, ktoré ohrozuje alebo by mohlo ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
7. Cestujúci alebo neoprávnená osoba ponechaná bez dozoru na odbavovacej ploche.
8. Požiar, dym, výbuchy letiskového zariadenia v blízkosti letiska a letiskového vybavenia, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
9. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, DDoS).
10. Udalosti súvisiace s bezpečnosťou letiska (napríklad: neoprávnený vstup, sabotáž, hrozba bombového útoku) (platné do 31. decembra 2027).

2.2. **Zhoršenie alebo úplný výpadok služieb alebo funkcií**

1. Výpadok alebo zlyhanie komunikácie s lietadlom, vozidlom, stanovišťom letových prevádzkových služieb alebo stanovišťom služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche.
2. Významné zlyhanie, nesprávna činnosť alebo porucha vybavenia letiska alebo systému, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť lietadlo alebo osoby na palube.
3. Závažné nedostatky osvetlenia, horizontálneho alebo vertikálneho značenia letiska.

([2]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.

2.3. **Osobitné udalosti súvisiace s pozemnou obsluhou**

1. Nesprávne zaobchádzanie s cestujúcimi, batožinou, poštovými zásielkami alebo nákladom alebo ich rozmiestnenie, ktoré môže mať značný vplyv na hmotnosť a/alebo vyváženie lietadla (vrátane významných chýb vo výpočtoch nákladového listu).
2. Odstránenie nástupných zariadení vedúce k ohrozeniu osôb na palube.
3. Nesprávne skladovanie alebo zaistenie batožiny, poštových zásielok alebo nákladu, ktoré môže akýmkoľvek spôsobom ohroziť lietadlo, jeho zariadenia alebo osoby na palube, alebo prekážať núdzovej evakuácii.
4. Preprava, pokus o prepravu alebo manipulácia s nebezpečným tovarom, ktoré viedli alebo by mohli viesť k ohrozeniu bezpečnosti prevádzky alebo k nebezpečnej prevádzkovej situácii (napríklad: incident alebo nehoda s nebezpečným tovarom v zmysle technických pokynov ICAO ([3])).
5. Nedodržanie požadovaných postupov pozemnej obsluhy lietadla a postupov odbavovania najmä v oblasti odnámrazovania, dopĺňania paliva, nabíjania alebo postupov nakladania vrátane nesprávneho umiestnenia alebo odstránenia zariadenia.
6. Rozliatie značného množstva pohonných látok pri tankovaní.
7. Natankovanie nesprávneho množstva paliva/energie, ktoré môže mať podstatný vplyv na trvanie letu, výkonnosť, vyváženosť alebo konštrukčnú pevnosť.
8. Natankovanie kontaminovaného alebo nesprávneho druhu paliva/energie alebo iných dôležitých kvapalín (vrátane kyslíka, dusíka, oleja a pitnej vody).
9. Zlyhanie, funkčná chyba alebo porucha pozemného vybavenia používaného na pozemnú obsluhu, ktorá viedla alebo mohla viesť k poškodeniu lietadla [napríklad: tiahla alebo pozemného zdroja energie (GPU)].
10. Nevykonané, nesprávne alebo nedostatočné odnámrazovanie/protinámrazové ošetrenie.
11. Poškodenie lietadla zariadením na pozemnú obsluhu alebo vozidlami vrátane predtým neohláseného poškodenia.
12. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.
13. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).
14) Nedodržanie zásady spojenia batožiny s cestujúcim (platné do 31. decembra 2027).“

([3]) Technické pokyny pre bezpečnú leteckú prepravu nebezpečného nákladu (ICAO – Doc. 9284).

*PRÍLOHA V*

*„PRÍLOHA V*

**UDALOSTI TÝKAJÚCE SA LIETADIEL S POSÁDKOU INÝCH NEŽ ZLOŽITÝCH MOTOROVÝCH LIETADIEL VRÁTANE VETROŇOV A PROSTRIEDKOV ĽAHŠÍCH AKO VZDUCH**

Na účely tejto prílohy:

a) ‚lietadlo iné než zložité motorové lietadlo' je akékoľvek lietadlo iné než lietadlo vymedzené bode 129 prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) 2023/1020 ([1]),

b) ‚vetroň' sa chápe vo význame stanovenom v článku 2 bode 117 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 923/2012 ([2]),

c) ‚prostriedky ľahšie ako vzduch' sa chápu vo význame stanovenom v bode VM 10 oddielu ‚Vymedzenie pojmov použitých v tomto zozname' v prílohe k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES ([3]).

1. LIETADLÁ S POSÁDKOU INÉ NEŽ ZLOŽITÉ MOTOROVÉ LIETADLÁ S VÝNIMKOU VETROŇOV A PROSTRIEDKOV ĽAHŠÍCH AKO VZDUCH

*Poznámka 1*: Tento oddiel je štruktúrovaný tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

*Poznámka 2*: Táto príloha V obsahuje udalosti a iné informácie súvisiace s bezpečnosťou, ktoré sa majú hlásiť pri prevádzke lietadiel s posádkou iných než zložitých motorových lietadiel vrátane vetroňov a prostriedkov ľahších ako vzduch.

1.1. **Letová prevádzka**

1. Neúmyselná strata ovládania.

2. Pristátie mimo zamýšľanej pristávacej plochy.

3. Neschopnosť dosiahnuť alebo nedosiahnutie požadovanej výkonnosti lietadla, ktorá sa očakáva v normálnych podmienkach počas vzletu, stúpania alebo pristátia.

4. Vniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu.

5. Vybehnutie zo vzletovej a pristávacej dráhy.

6. Každý let vykonaný s lietadlom, ktoré nie je spôsobilé na let alebo pre ktoré nebola ukončená príprava na let, ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

7. Neúmyselný vlet lietadla, ktoré nie je certifikované podľa pravidiel letu podľa prístrojov (IFR) alebo ktorého pilot nie je kvalifikovaný podľa IFR, do meteorologických podmienok na let podľa prístrojov (IMC), ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

8. Neúmyselné uvoľnenie nákladu ([4]).

([1]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1020 z 24. mája 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 965/2012, pokiaľ ide o prevádzku vrtuľníkovej zdravotníckej záchrannej služby (Ú. v. EÚ L 137, 25.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1020/oj).

([2]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 z 26. septembra 2012, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá lietania a prevádzkové ustanovenia týkajúce sa služieb a postupov v letovej prevádzke a ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1035/2011 a nariadenia (ES) č. 1265/2007, (ES) č. 1794/2006, (ES) č. 730/2006, (ES) č. 1033/2006 a (EÚ) č. 255/2010 (Ú. v. EÚ L 281, 13.10.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2012/923/oj).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

([4]) Táto položka sa vzťahuje len na obchodnú prevádzku v zmysle článku 3 bodu 24 nariadenia (EÚ) 2018/1139. Podľa neho je ‚obchodná letecká doprava' prevádzka lietadiel na účely prepravy cestujúcich, nákladu alebo pošty za odplatu alebo inú primeranú protihodnotu.

1.2. **Technické udalosti**

1. Neobvyklé silné vibrácie (napríklad: ‚trepotanie' krídeliek alebo výškového kormidla alebo vibrácie vrtule).
2. Akýkoľvek prvok riadenia nefunguje správne alebo je odpojený.
3. Zlyhanie alebo podstatné opotrebovanie konštrukcie lietadla.
4. Strata ktorejkoľvek konštrukčnej časti alebo inštalácie lietadla počas letu.
5. Zlyhanie motora, rotora, vrtule, palivového systému alebo iného základného systému.
6. Unikanie akejkoľvek kvapaliny, ktoré vyústilo do nebezpečenstva požiaru alebo možnej nebezpečnej kontaminácie konštrukcie lietadla, systémov alebo vybavenia, alebo rizika pre osoby na palube.

1.3. **Interakcia s leteckými navigačnými službami a manažmentom letovej prevádzky**

1. Interakcia s leteckými navigačnými službami (napríklad: poskytovanie nesprávnych služieb, rozporuplná komunikácia alebo odchýlka od povolenia), ktorá ohrozuje alebo by mohla ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Narušenie vzdušného priestoru.

1.4. **Núdzové situácie a iné kritické situácie**

1. Akákoľvek udalosť vedúca k núdzovému volaniu.
2. Požiar, výbuch, dym, jedovaté plyny alebo toxické výpary v lietadle.
3. Strata zdravotnej spôsobilosti pilota, ktorá vedie k neschopnosti vykonávať akékoľvek povinnosti.

1.5. **Vonkajšie prostredie a meteorológia**

1. Zrážka s iným lietadlom, terénom alebo prekážkou ([5]) na zemi alebo vo vzduchu.
2. Situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s iným lietadlom, terénom alebo prekážkou ([6]) na zemi alebo vo vzduchu, ktorá si vyžiadala núdzový vyhýbací manéver s cieľom vyhnúť sa zrážke.
3. Zrážka s voľne žijúcimi živočíchmi vrátane zrážky s vtákom, ktorá spôsobila poškodenie lietadla, stratu alebo poruchu dôležitých funkcií.
4. Rušenie lietadla strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) alebo podobnými prostriedkami.
5. Zásah bleskom s následkom poškodenia alebo straty funkcií lietadla.
6. Prelet silnou turbulenciou s následkom zranenia osôb na palube lietadla alebo s nevyhnutnou následnou kontrolou možného poškodenia lietadla po lete v turbulencii.
7. Námraza vrátane námrazy karburátora, ktorá ohrozuje alebo by mohla ohroziť lietadlo, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

1.6. **Informačná bezpečnosť**

1. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).

1.7. **Udalosti súvisiace s priestorom U-space**

1. Vniknutie do vzdušného priestoru U-space určeného v rámci neriadeného vzdušného priestoru bez aktívneho zariadenia elektronickej viditeľnosti (e-Conspicuity) ([7]).
2. Významná funkčná porucha, nedostatočná spoľahlivosť alebo opakujúci sa problém s kvalitou ovplyvňujúce zariadenia alebo inštalácie elektronickej viditeľnosti.
3. Blízky stret s bezpilotným lietadlom počas preletu cez vzdušný priestor U-Space.

([5]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.
([6]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.
([7]) Elektronická viditeľnosť lietadiel s posádkou vo vzdušnom priestore U-space podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/666 z 22. apríla 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 923/2012, pokiaľ ide o požiadavky na prevádzku letov s posádkou vo vzdušnom priestore U-space (Ú. v. EÚ L 139, 23.4.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/666/oj).

2. VETRONE (KLZÁKY)

*Poznámka*: Tento oddiel je štruktúrovaný tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

2.1. **Letová prevádzka**

1. Neúmyselná strata ovládania.
2. Udalosť, pri ktorej pilot vetroňa nebol schopný uvoľniť buď kábel navijaka alebo lano aerovleku, a musel ich uvoľniť núdzovými postupmi.
3. Každé uvoľnenie kábla navijaka alebo lana aerovleku, ktoré ohrozuje alebo by mohlo ohroziť vetroň, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
4. V prípade motorového vetroňa zlyhanie motora počas vzletu.
5. Každý let vykonaný s vetroňom, ktorý nie je spôsobilý na let alebo pre ktorého neukončená príprava na let ohrozuje alebo by mohla ohroziť vetroň, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

2.2. **Technické udalosti**

1. Neobvyklé silné vibrácie (napríklad: ‚trepotanie' krídeliek alebo výškového kormidla alebo vibrácie vrtule).
2. Akýkoľvek prvok riadenia nefunguje správne alebo je odpojený.
3. Zlyhanie alebo podstatné opotrebovanie konštrukcie vetroňa.
4. Strata ktorejkoľvek časti konštrukcie alebo zariadenia vetroňa počas letu.

2.3. **Interakcia s leteckými navigačnými službami a manažmentom letovej prevádzky**

1. Interakcia s leteckými navigačnými službami (napríklad: poskytovanie nesprávnych služieb, rozporuplná komunikácia alebo odchýlka od povolenia), ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť vetroň, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Narušenia vzdušného priestoru.

2.4. **Núdzové situácie a iné kritické situácie**

1. Akákoľvek udalosť vedúca k núdzovému volaniu.
2. Akákoľvek situácia, keď nie je k dispozícii žiadna bezpečná pristávacia plocha.
3. Požiar, výbuch, dym alebo jedovaté plyny alebo toxické výpary vo vetroni.
4. Strata zdravotnej spôsobilosti pilota, ktorá vedie k neschopnosti vykonávať akékoľvek povinnosti.

2.5. **Vonkajšie prostredie a meteorológia**

1. Zrážka s lietadlom, terénom alebo prekážkou ([8]) na zemi alebo vo vzduchu.
2. Situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s lietadlom, terénom alebo prekážkou ([9]) na zemi alebo vo vzduchu, ktorá si vyžiadala núdzový vyhýbací manéver s cieľom vyhnúť sa zrážke.
3. Rušenie vetroňa strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) alebo podobnými prostriedkami.
4. Zásah bleskom s následkom poškodenia vetroňa.

2.6. **Udalosti týkajúce sa priestoru U-space**

1. Vniknutie do vzdušného priestoru U-space určeného v rámci neriadeného vzdušného priestoru bez aktívneho zariadenia elektronickej viditeľnosti (e-Conspicuity).
2. Významná funkčná porucha, nedostatočná spoľahlivosť alebo opakujúci sa problém s kvalitou ovplyvňujúce zariadenia alebo inštalácie elektronickej viditeľnosti.
3. Blízky stret s bezpilotným lietadlom počas preletu cez vzdušný priestor U-Space.

([8]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.
([9]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.

3. PROSTRIEDKY ĽAHŠIE AKO VZDUCH (BALÓNY A VZDUCHOLODE)

*Poznámka*: Tento oddiel je štruktúrovaný tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

3.1. **Letová prevádzka**

1. Každý let vykonaný s prostriedkom ľahším ako vzduch, ktorý nie je spôsobilý na let alebo pre ktorého neukončená príprava na let ohrozuje alebo by mohla ohroziť prostriedok ľahší ako vzduch, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Neúmyselné trvalé zhasnutie zapaľovacieho horáka.

3.2. **Technické udalosti**

1. Zlyhanie ktorejkoľvek z týchto častí alebo prvkov ovládania: ponornej rúrky v palivovej nádrži, kladky obalu, ovládacieho lanka, pútacieho lana, netesnosť ventilov horáka, netesnosť ventilu palivovej nádrže, karabíny, poškodenie palivového vedenia, paraventilu, obalu alebo balonetu, dúchadla, pretlakového ventilu (plynový balón), navijaka (priviazané plynové balóny).
2. Významný únik alebo strata nosného plynu (napríklad: pórovitosť, netesniace ventily nosného plynu).

3.3. **Interakcia s leteckými navigačnými službami a manažmentom letovej prevádzky**

1. Interakcia s leteckými navigačnými službami (napríklad: poskytovanie nesprávnych služieb, rozporuplná komunikácia alebo odchýlka od povolenia), ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť prostriedok ľahší ako vzduch, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Narušenie vzdušného priestoru.

3.4. **Núdzové situácie a iné kritické situácie**

1. Akákoľvek udalosť vedúca k núdzovému volaniu.
2. Požiar, výbuch, dym alebo toxické výpary v prostriedkoch ľahších ako vzduch (nad rámec bežnej prevádzky horáka).
3. Osoby na palube prostriedku ľahšieho ako vzduch boli katapultovaní z koša alebo z gondoly.
4. Strata zdravotnej spôsobilosti pilota, ktorá vedie k neschopnosti vykonávať akékoľvek povinnosti.
5. Neúmyselné zdvihnutie alebo vlečenie pozemného personálu, vedúce k smrteľnému zraneniu alebo úrazu osôb.

3.5. **Vonkajšie prostredie a meteorológia**

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s lietadlom, terénom alebo prekážkou ([10]) na zemi alebo vo vzduchu, ktorá ohrozuje alebo by mohla ohroziť prostriedok ľahší ako vzduch, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
2. Rušenie prostriedku ľahšieho ako vzduch strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) alebo podobnými prostriedkami.
3. Neočakávaný prelet nepriaznivými meteorologickými podmienkami, ktorý ohrozuje alebo by mohol ohroziť prostriedok ľahší ako vzduch, osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.

3.6. **Udalosti týkajúce sa priestoru U-space**

1. Vniknutie do vzdušného priestoru U-space určeného v rámci neriadeného vzdušného priestoru bez aktívneho zariadenia elektronickej viditeľnosti (e-Conspicuity).
2. Významná funkčná porucha, nedostatočná spoľahlivosť alebo opakujúci sa problém s kvalitou ovplyvňujúce zariadenia alebo inštalácie elektronickej viditeľnosti.
3. Blízky stret s bezpilotným lietadlom počas preletu cez vzdušný priestor U-Space.“

([10]) Prekážka zahŕňa aj vozidlo.

*PRÍLOHA VI*

*„PRÍLOHA VI*

**UDALOSTI SÚVISIACE S PREVÁDZKOU BEZPILOTNÉHO LETECKÉHO SYSTÉMU (UAS)**

*Poznámka 1:* Poznámka: Táto príloha je štruktúrovaná tak, že príslušné udalosti sú spojené s kategóriami činností, počas ktorých k nim na základe skúseností zvyčajne dochádza, s cieľom uľahčiť hlásenie týchto udalostí. Tento zoznam sa však nesmie chápať v tom zmysle, že sa udalosti ohlasovať nesmú, ak k nim dôjde mimo kategórie činností, na ktoré sú viazané v zozname.

*Poznámka 2:* Táto príloha obsahuje udalosti a iné informácie súvisiace s bezpečnosťou, ktoré sa majú hlásiť počas prevádzky UAS, pri ktorej sa vyžaduje osvedčenie alebo vyhlásenie v súvislosti s projektovaním podľa článku 56 ods. 1 a 5 nariadenia (EÚ) 2018/1139.

*Poznámka 3*: Udalosti v prostredí U-space uvedené v bode 6 majú hlásiť piloti na diaľku a prevádzkovatelia UAS pri ich prevádzkovaní vo vzdušnom priestore U-space.

1. LETOVÁ PREVÁDZKA

1.1. **Plánovanie letov a príprava UAS**

1. Prevádzka UAS je plánovaná v prevádzkovom priestore presahujúcom obmedzenia opísané vo vydaných povoleniach alebo výsadách osvedčenia prevádzkovateľa ľahkého UAS (LUC).
2. Nevhodné plánovanie prevádzky UAS a súvisiacich opatrení na zmiernenie rizika, ktoré ohrozujú alebo by mohli ohroziť akékoľvek lietadlo alebo akúkoľvek inú osobu (napríklad: postupy pre nepredvídané a núdzové stavy, prevádzkový priestor, výkonnostná požiadavka na taktické zmierňovanie rizika ([1])).
3. Použitie nesprávnych údajov alebo chybné vstupné údaje v UAS alebo v zariadení na navigáciu alebo výpočet výkonnosti vedúce k poruche alebo zlyhaniu UAS, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť akékoľvek lietadlo alebo osobu.
4. Konfigurácia UAS odlišná od inštrukcií vymedzených alebo povolených výrobcom alebo príslušným orgánom (napríklad: užitočné zaťaženie, konfigurácia softvéru atď.), ktorá ohrozila alebo by mohla ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.
5. Preprava alebo pokus o prepravu nebezpečného tovaru v rozpore s platnými právnymi predpismi vrátane nesprávneho označenia, balenia nebezpečného tovaru a manipulácie s ním.
6. Nesprávny, nevhodný alebo poruchový zdroj energie (vrátane paliva).
7. Nevykonané, nesprávne alebo nedostatočné odnámrazovanie/protinámrazové ošetrenie.

1.2. **Vzlet a pristátie – prevádzka z letísk alebo vertiportov/na letiská alebo vertiporty**

1. Vniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu, vniknutie na plochu konečného priblíženia a vzletu.
2. Vybehnutia zo vzletovej a pristávacej dráhy.
3. Akýkoľvek prerušený vzlet.
4. Skutočný vzlet, priblíženie alebo pristátie alebo pokus o vzlet, priblíženie alebo pristátie s nesprávnou vzletovou alebo pristávacou konfiguráciou.
5. Náraz chvostom, krídlom alebo gondolou počas vzletu alebo pristávania.
6. Udalosti pri ktorých došlo k náporu tryskového alebo rotorového a vrtuľového prúdu, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť akékoľvek lietadlo alebo osobu.
7. Tvrdé, krátke a dlhé pristátie.
8. Poškodenie cudzím predmetom/úlomky (FOD) alebo nevhodné podmienky na povrchu vzletovej a pristávacej plochy.

([1]) Výkonnostné požiadavky na taktické zmierňovanie rizika sú opatrenia používané pri posudzovaní rizika dronov s cieľom zabrániť zrážkam vo vzduchu riešením zvyškového rizika stretu vo vzduchu.

1.3. **Vzlet a pristátie – prevádzka mimo letísk alebo vertiportov**

1. Vzlet, pristátie mimo zamýšľanej pristávacej plochy.
2. Nevhodné opatrenia v oblasti bezpečnostnej ochrany a bezpečnosti na zemi, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť akúkoľvek osobu.

1.4. **Všetky fázy letu**

1. Strata kontroly nad prevádzkou.
2. Dlhotrvajúca strata vizuálneho kontaktu pri prevádzke s priamym vizuálnym kontaktom (VLOS) (napríklad: v dôsledku nepriaznivých meteorologických podmienok alebo prekážok).
3. Strata situačného povedomia (napríklad: vrátane povedomia o prostredí, režime a systéme, nadmerného pracovného zaťaženia, priestorovej dezorientácie a povedomia o časovom horizonte a nesprávnej interakcie s vybavením na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla [riadiaca a monitorovacia jednotka (CMU) ([2])].
4. Nesprávne hospodárenie s palivom alebo energiou (napríklad: kriticky nízke množstvo paliva/energie alebo množstvo paliva/energie na letisku pristátia, ktoré je nižšie než požadovaná hodnota konečnej zálohy paliva/energie.
5. Neschopnosť dosiahnuť alebo nedosiahnutie požadovanej výkonnosti lietadla, ktorá sa očakáva v normálnych podmienkach počas vzletu, stúpania alebo pristátia.
6. Prekročenie obmedzení lietadla stanovených výrobcom.
7. Prevádzka s nesprávne nastaveným výškomerom.
8. Nesprávny výklad automatického režimu fungovania UAS alebo akýchkoľvek informácií z CMU poskytnutých diaľkovo riadiacej posádke, ktorý ohrozil alebo by mohol ohroziť akékoľvek lietadlo alebo osobu.
9. Neschopnosť vysielať na diaľku identifikáciu alebo identifikáciu lietadla.
10. Neúmyselné uvoľnenie nákladu alebo iného externe prepravovaného zariadenia.
11. Odchýlky od povoleného prevádzkového priestoru nad rámec obmedzení opísaných vo vydaných prevádzkových povoleniach alebo výsadách osvedčenia prevádzkovateľa ľahkého UAS (LUC) alebo povoleného letového plánu UAS, okrem iného vrátane:
    a) neoprávnenej prevádzky UAS nad zhromaždeniami osôb;
    b) narušenia vzdušného priestoru;
    c) narušenia zemepisných oblastí, v ktorých nie je povolená prevádzka UAS alebo v ktorých nebolo získané požadované letové povolenie.

1.5. **Dodatočné udalosti v prípadoch prevádzky UAS s osobami na palube**

1. Fyzická tieseň, strata zdravotnej spôsobilosti posádky, ktorá ohrozila alebo by mohla ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.
2. Znečistený vzduch v priestore pre cestujúcich, ktorý ohrozil alebo by mohol ohroziť osoby na palube alebo akúkoľvek inú osobu.
3. Ťažkosti pri kontrole opitých, násilníckych alebo neprispôsobivých cestujúcich.
4. Odhalenie čiernych pasažierov.

2. TECHNICKÉ UDALOSTI

2.1. **Konštrukcia a systémy**

1. Strata ktorejkoľvek časti konštrukcie bezpilotného lietadla počas letu.
2. Únik akejkoľvek kvapaliny, ktorého následkom je nebezpečenstvo požiaru alebo možná nebezpečná kontaminácia bezpilotného leteckého systému, alebo ktorý ohrozil alebo by mohol ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akúkoľvek inú osobu.
3. Funkčná porucha alebo nesprávne fungovanie ovládania riadenia lietadla.

([2]) V súlade s článkom 3 bodom 38 delegovaného nariadenia (EÚ) 2019/945 je ‚riadiaca a monitorovacia jednotka («CMU») vybavenie na diaľkové ovládanie a monitorovanie bezpilotného lietadla v zmysle článku 3 bodu 32 nariadenia (EÚ) 2018/1139‘.

4. Funkčná porucha, výpadok alebo významné zhoršenie dátového spojenia na riadenie a kontrolu letu vrátane porúch ovplyvňujúcich jeho dostupnosť, výkonnosť, kontinuitu, integritu alebo bezpečnosť, ktoré ohrozili alebo mohli ohroziť akékoľvek lietadlo alebo osobu.

5. Funkčná porucha systému na predchádzanie kolíziám.

6. Funkčná porucha automatického systému pre nepredvídané alebo núdzové stavy alebo systému, ktorý bráni bezpilotnému lietadlu opustiť prevádzkový priestor (napríklad: návrat domov, automatické pristátie, geo-caging, systém na ukončenie letu).

7. Akékoľvek iné zlyhanie, strata, porucha, poškodenie bezpilotného lietadla alebo jeho systémov, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.

8. Akékoľvek zlyhanie, výpadok, porucha, poškodenie CMU, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.

2.2. **Pohon (vrátane motorov, vrtúľ a rotorových systémov) a pomocné energetické jednotky (APU)**

1. Vysadenie alebo vynútené vypnutie ktoréhokoľvek motora počas letu alebo strata vztlakových a ťahových jednotiek alebo APU, ak je potrebná.

2. Prekročenie prevádzkových obmedzení motora vrátane prekročenia otáčok alebo nemožnosti regulovať otáčky ktoréhokoľvek komponentu rotujúceho vysokou rýchlosťou (napríklad: APU, vzduchový štartér, klimatizácia, vzduchom poháňané pomocné turbíny, vrtuľa alebo rotor).

3. Zlyhanie alebo funkčná porucha ktorejkoľvek časti motora, vztlakových a ťahových jednotiek, APU alebo prevodu, ktoré majú jeden alebo viac týchto následkov:

   a) systém reverzného ťahu nefunguje podľa pokynov;

   b) nemožnosť regulácie výkonu, ťahu alebo otáčok (otáčok za minútu);

   c) nezachytenie uvoľnených častí/odštiepených úlomkov.

3. INTERAKCIA S ATM/ANS

1. Nebezpečné povolenie alebo pokyny riadenia letovej prevádzky (ATC).

2. Dlhodobá strata spojenia so stanovišťom letových prevádzkových služieb (ATS).

3. Vzájomne si odporujúce pokyny od rôznych stanovíšť letových prevádzkových služieb, ktorých následkom by mohlo byť zníženie rozstupov.

4. Nesprávny výklad rádiovej komunikácie, ktorý ohrozil alebo by mohol ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.

5. Úmyselné odchýlenie sa od pokynov riadenia letovej prevádzky, ktoré ohrozilo alebo by mohlo ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.

6. Nedodržanie nadmorskej výšky alebo letovej hladiny.

4. NÚDZOVÉ SITUÁCIE A INÉ KRITICKÉ SITUÁCIE

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s iným lietadlom, zemou alebo prekážkou na zemi alebo vo vzduchu.

2. Akýkoľvek núdzový manéver bezpilotného leteckého systému na účely zabránenia zrážke s iným lietadlom, zemou alebo prekážkou na zemi alebo vo vzduchu.

3. Každá udalosť vedúca k vyhláseniu núdzového stavu.

4. Aktivácia núdzového postupu na ukončenie letu.

5. Neuplatnenie správnych postupov pre nepredvídané alebo núdzové stavy.

6. Každé horenie, roztavenie, dym, splodiny, elektrický oblúk, prehriatie, požiar alebo výbuch v UAS.

7. Každé horenie, roztavenie, dym, splodiny, elektrický oblúk, prehriatie, požiar alebo výbuch v CMU.

8. Strata zdravotnej spôsobilosti posádky ovládajúcej na diaľku CMU, ktorá ohrozila alebo by mohla ohroziť akékoľvek lietadlo alebo osobu.

5. VONKAJŠIE PROSTREDIE A METEOROLÓGIA

1. Zrážka alebo situácia, ktorá takmer viedla k zrážke, s iným lietadlom, zemou alebo prekážkou na zemi alebo vo vzduchu.
2. Palubný protizrážkový systém, signál na vyhnutie (ACAS RA).
3. Aktivácia skutočného varovania systému na vyhnutie sa zrážke na zemi, napríklad systému signalizácie nebezpečnej blízkosti terénu (GPWS)/systému uvedomenia si terénu a výstrahy (TAWS).
4. Zrážka s voľne žijúcimi živočíchmi vrátane zrážky s vtákom, ktorá ohrozila bezpilotné lietadlo.
5. Poškodenie cudzím predmetom/úlomky (FOD).
6. Náhle zhoršené podmienky povrchu vzletovej a pristávacej dráhy.
7. Turbulencie v úplave, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť lietadlo alebo osobu.
8. Rušenie bezpilotného lietadla strelnými zbraňami, zábavnou pyrotechnikou, lietajúcimi šarkanmi, laserovým osvetlením, vysokovýkonnými svetlami, lasermi, bezpilotnými leteckými systémami (UAS) alebo systémami pre boj proti bezpilotným leteckým systémom alebo podobnými prostriedkami.
9. Akýkoľvek závažný environmentálny stav, ktorý spôsobil poškodenie lietadla, ťažkosti s ovládaním lietadla alebo výpadok alebo poruchu ktoréhokoľvek systému lietadla (napríklad: zásah bleskom, silné turbulencie, strih vetra, podmienky námrazy, sopečný popol atď.).

6. UDALOSTI SÚVISIACE S PRIESTOROM U-SPACE

1. Prevádzka UAS vo vzdušnom priestore U-space, ktorá nie je v súlade s platnými prevádzkovými podmienkami a obmedzeniami vzdušného priestoru alebo ktorá sa vykonáva bezpilotným leteckým systémom, ktorý nie je v súlade s požadovanými spôsobilosťami a výkonnostnými požiadavkami pre UAS.
2. Chýbajúce, nesprávne, oneskorené alebo zavádzajúce informácie, pokyny alebo služby poskytované poskytovateľom služieb U-space, ktoré ohrozili alebo by mohli ohroziť bezpilotné lietadlo alebo akékoľvek iné lietadlo alebo osobu.
3. Nedodržanie letového povolenia (napríklad: chýbajúce letové povolenie, neaktivovanie letového povolenia, priestorové alebo časové odchýlky od letového povolenia).
4. Neoprávnené opustenie vzdušného priestoru U-space.
5. Nevhodné použitie služieb U-space, ktoré vedie k strate situačného povedomia.
6. Neschopnosť vykonať postup dynamickej zmeny usporiadania vzdušného priestoru.
7. Nedostatočný rozstup medzi bezpilotným lietadlom a akýmkoľvek lietadlom s posádkou.
8. Stret s lietadlom s posádkou v aktívnom vzdušnom priestore U-space určenom v rámci riadeného vzdušného priestoru.
9. Stret so zle viditeľným lietadlom s posádkou vo vzdušnom priestore U-space určenom v rámci neriadeného vzdušného priestoru.
10. Stret s nespolupracujúcim bezpilotným lietadlom vo vzdušnom priestore U-space.

7. INÉ UDALOSTI

1. Akákoľvek udalosť, pri ktorej ľudská výkonnosť vrátane únavy, nevhodného výcviku/kvalifikácie personálu prevádzkovateľa a komunikácie medzi členmi posádky priamo prispela alebo by mohla prispieť k nehode alebo vážnemu incidentu.

8. INFORMAČNÁ BEZPEČNOSŤ

1. Neobvyklé správanie systému v dôsledku incidentu informačnej bezpečnosti (napríklad: kompromitované informácie alebo údaje, napadnutie malvérom, útok DDoS).“